

**ועדה לפי תקנה 25 לתקנות בריאות העם
(עוסקים בסייעת בנתי חולים) התשמ"ט-1988
ותקנות 15 ו-16 לתקנות בריאות העם (צוות סיעודי במרפאות) התשמ"א-1981**

תאריך 1 באוגוסט 2007

לכבוד
המנהל הכללי של משרד הבריאות

כבי המנהל הכללי,

בענין: עוה"ד שרה-שרלב
מיחידת הדין המשמעתני משרד הבריאות **הקובלת**

נגד

ליליה אוסקי', אחות מוסמכת
מס' רישום ממשלתי [REDACTED]
באמצעות באת כחה עוה"ד חדוה לוי
בית ש.א.פ. רחוב היצירה רמת גן **הנקבלת**

הנדון: דין וחשבון לפי תקנה 16 (א) לתקנות בריאות העם
(צוות סיעודי במרפאות), התשמ"א-1981

1. בתאריך 15 במרץ 2007, הגישה עוה"ד שרה-שרלב, מיחידת הדין המשמעתני במשרד הבריאות, (להלן - הקובלת), למנהל הכללי של משרד הבריאות, (להלן - המנהל), קובלנה (להלן הקובלנה), נגד **ליליה אוסקי'**, אחות מוסמכת, (להלן "הנקבלת"):

נגד הנקבלת ואחרים הוגש, בבית משפט השלום בקריות, בתיק ת.פ.433/06, ביום 22.2.2007, כתב אישום מתוקן;

לאחר שתנקבלת הודתה בכל העובדות המתייחסות אליה בכתב האישום המתוקן, הרשיע אותה בית המשפט ביום 23.2.2007 בעבירה המיוחסת לה באותו כתב אישום מתוקן של "מעשה פזיזות ורשלנות", המחווה עבירה לפי סעיף 338(7) ו- (8) לחוק העונשין התשל"ז 1977;

ביום 11.3.07 ניתן גזר הדין לפיו הוטל על הנקבלת עונש של מאסר בפועל של ששה חודשים לריצוי בעבודות שירות, וכן קנס כספי בסך 5000 ₪;

מסקנת הקובלת היא כי יש לראות את הנקבלת, כמי חורשעה בעבירה פלילית כמפורט בתקנה 15(4) לתקנות בריאות העם (צוות סיעודי במרפאות) התשמ"א-1981 (להלן "התקנות"):

2. את הפרטים על הרקע העובדתי להרשעת הנקבלת למדה הועדה מתוך כתב האישום המתוקן שהנקבלת הודתה בעובדות הנטענות בו;

(א) ביום א' 24.6.2001, אושפזה הילדה [REDACTED] (להלן [REDACTED]), ילידת 15.10.1998, במחלקת ילדים במרכז הרפואי "בני ציון" (להלן "בית החי") לטיפול בגוש תאי נבט שנתגלה בעכוזה, אשר אובחן כגידול ממאיר מסוג "Germ Cell Tumor".

- (ב) במועדים הרלוונטיים למהלך אישפוזו של [REDACTED], כאמור, היתה הנקבלת אחות מוסמכת בעלת ותק של שבע וחצי שנים במחלקת ילדים בביה"ח; ביום הארוע, אליו מתייחס כתב האישום הנזכר, היתה הנקבלת אחראית משמרת ערב באגף תינוקות והאחות האחראית אשר טיפלה [REDACTED];
- (ג) ביום כ' 25.6.2001, נתנה הנקבלת [REDACTED], את התרופה $MgSO_4$, אשר הרופאה הדי"ר דינה אטיאס, קבעה לתיתה [REDACTED]; הכמות שהנקבלת נתנה בפועל [REDACTED] היתה מוטעית, גדולה פי 100 מהכמות שנרשמה במקור עבור [REDACTED];
- (ד) מצבה של זיו הדרדר לכדי מצב תרדמת (Coma), אובחנה בצקת מוחית;
- (ו) כיום, כחמש וחצי שנים לאחר הארוע, [REDACTED] הינה בת שבע וחצי שנים, בתכרה, מרותקת לכסא גלגלים וזקוקה לטיפול סיעודי מלא; זין יוצרת קשר עין לזמן קצר, מגיבה לגירויים סביבתיים בבכי או בצחוק, אך לא הוגה מילים. הבדיקות הנוירולוגיות מצביעות על נזק מוחי אנוקסי בלתי הפיך. הסיכויים לשיפור הם, למרבית הדאבה, קלושים ביותר.

3. בתאריך 22 באפריל 2007, מנית אותנו להיות ועדה שתדון בקובלנה, וביום 17 ביוני 2007, קיימה הוועדה ישיבה פומבית בהשתתפות הנקבלת ובאת-כחה;
4. בראשית הישיבה, ביום 17.6.2007 הודתה הנקבלת באמצעות באת כחה, בעובדת הרשעת הנקבלת בבית משפט השלום בקריות, כאמור;
- באת כח הקובל הודיעה לוועדה, כי במשרד הבריאות אין רישומים משמעותיים, או תלויות מקצועיות לגבי הנקבלת;
- באת-כח הנקבלת הגישה לוועדה מכתבי הערכה והמלצה לגבי הנקבלת, עבודתה וכישוריה המקצועיים הגבוהים;
5. על יסוד הודאת הנקבלת, הרשיעה אותה הוועדה - כמפורט בתקנה 15(4) לתקנות;
6. בעקבות הרשעת הוועדה, כאמור, הציגו הצדדים את טיעוניהם לגבי אמצעי המשמעת שייכללו בהמלצת הוועדה אליך;

עמדות הצדדים

עמדת הקובלת -

- (א) לנקבלת היו מספר צמתים בשלבי הטיפול שטיפלה [REDACTED] כשבכל אחד מצמתים אלה, יכלה לבדוק את עצמה ואת מעשיה - בעת החישוב החשבוני; בעת ההכנה בפועל של התרופה; בעת הזלפת התרופה לשקית העירו של [REDACTED] ועם האיבחון הראשון בהדרדרות מצבה של זיו ביום 24.6.2001 בשעה 19:00; הנקבלת, ואף אחרים, לא אבחנו בטעות, ונגרם אחור רב בתגובה שנדרשה;
- (ב) מטרת ההליך המשמעותי הנוכחי, בין היתר, צריכות להיות - הרתעה אישית של הנקבלת מפני הישנות ארוע דומה, וכן הרתעה כללית, זהה, לעמיתים וחיוזק ארון הציבור בטיפולים הניתנים במערכת הרפואית, בעקבות הפגיעה בארון זה עקב הפרסום על הארוע;
- (ג) אין לקבל טענה של "טעות אנוש" בטיפול במערכת הרפואית; השאיפה בדרגת איכות הטיפול, צריכה להיות "אפס טעויות", דייקנות מוחלטת, וחוסר פשרות הן בטיפול הרפואי, והן בטיפול הסיעודי;
- (ד) התגובה המשמעותית ההולמת את הנקבלת ואת הארוע, צריכה להיות בתחומי התליית רישום הנקבלת, כמורשה לעסוק בסיעוד, לתקופה ארוכה, שלא תפחת משלוש שנים; תגובה כזאת תשמש מסר הולם לנקבלת לעמיתים ולציבור באשר להעדר סלחנות לטעויות ולמאמצים הנעשים למניעתן;

עמדת באת-כח הנקבלת

(א) דרישת באת-כח הקובל באשר לתגובה המשמעתית כלפי הנקבלת, נוגדת את הרעיון של הליך המשמעת; ההליך המשמעתי איננו נדבך נוסף בהליך הפלילי. אמצעי המשמעת פניהם לעתיד, ולא ענישה על מעשי עבר, וכזאת היא רוח דברי השופט יצחק זמיר בפסק הדין בענין תמר כתב (ע"מ 5282/98) "...בדין המשמעת אמצעי המשמעת אמור לשמש אמצעי מניעה יותר מאשר אמצעי ענישה...";

(ב) אף יסוד ההרתעה שבהצעת באת-כח הקובל, הרי - על פי רוח הפסיקה לגבי עבירות רשלנות, יסוד ההרתעה צריך להיות זניח, וכזאת היא רוח דברי השופט ס' גובראן בפסק הדין בענין "מילובן" (ע"פ 723/00 (חיפה), ע"פ 713/00 (חיפה)) "...השיקול ההרתעתי בעבירה של גרימת מוות ברשלנות שמבוססת על העדר מחשבה פלילית וחוסר מודעות של הנאשם, אינו אפקטיבי ועל כן אין לתת לו משקל לענין העונש...";

לגבי מצב של קריסה תודעתית, כפי שקרה לנקבלת, אי אפשר ללמד אחרים לקח בדרך של הענשה חמורה של עושה הטעות; הענשה חמורה לא תוכל למנוע קריסה תודעתית אצל אחרים;

(ג) טעויות בחישובים, כולל חישובי תרופות, בכפולות של 10 נפוצות, וקורות;

(ד) הנקבלת מכירה בטעותה, ומצרה עליה עד מאד; הנקבלת פנתה במכתב סליחה למשפחה של אבל לעצמה אין היא סולחת; הנקבלת נענשה כבר בכמה וכמה רמות: הושעתה מהמחלקה; הועברה למחלקה אחרת; נשללה ממנה הסמכות לשמש אחות אחראית משמרת; נשללה ממנה הרשות לחלק תרופות ולתת זריקות, ובפועל משמשת הנקבלת כיון כ"אחות מעשית"; כיום הונהגה בביה"ח, החובה לביקורת של אחות נוספת לפני מתן התרופה של MgSO₄ - הנחיה כזאת לא היתה קיימת בעת הארוע;

(ה) ההמלצות של ועדות משמעת במקרים אחרים בהם טעו אחיות במתן תרופות היו של התליית הרשיון לחודשים בודדים, הרבה פחות מהדרישה הכבדה של באת כח הקובל; הפגיעה בחופש העיסוק, על ידי הטלת אמצעי משמעת של התליית הרשיון, יכולה להיות מוכרת רק "לתכלית ראויה ובמידותיות";

(ו) מאז הארוע, עברו כשבע שנים, והנקבלת המשיכה בעבודה שנקבעה עבורה, ללא טעות, שגיאה או תקלה; ענישה חמורה של הנקבלת לא תועיל למערכת כלל;

התגובה המשמעתית ההולמת ביותר צריכה להיות ברמה הנמוכה הנהוגה; יש אינטרס בשיקום הנקבלת; שיקום כזה יתרום בעקיפין גם לחברה;

עמדת הועדה, דיון והמלצה

(א) התאוריה של "לקוי המאורות הרגעי", המוצעת על ידי באת-כח הנקבלת - קשה על הועדה;

ההכנה המקצועית של צוותי הסיעוד, הלימודים, המבחנים, הבדיקות הקפדניות של התרופות על ידי האחיות נותנות התרופות וכן הביקורות הכפולות של התרופות על ידי אחיות עמיתות - כל אלה מכוונים את מחלקי התרופות לצפיה דקדקנית באשר לתכלית התרופה, זהות המטופל ומניעת טעויות; לפיכך, קרות טעות מצביע, לדעת הועדה, על כשל אישי של מחלק התרופות אשר לא הפעיל את אשר העמידה לרשותו המערכת, בלימוד, הדרכה ותרגול בכיון מניעת טעויות;

(ב) המסקנה המתבקשת מעמדת הועדה, כאמור לעיל, הוא כי תגובה הרתעתית כלפי טעות כמתן תרופה, הינה נדרשת וחשובה, אך - לא במעמד תגובה ענישתית; דעתנו היא כי תגובה משמעתית הולמת אמורה להיות שלב לימודי-הדרכת, מונה פני עתיד, הן כלפי הנקבלת ליליה אוסקי' והן כלפי עמיתים בתפקידי מחלקי תרופות;

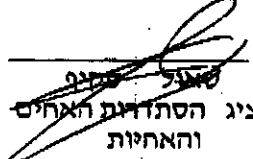
(ג) לאחר שהועדה כללה במסגרת שיקוליה, את עבור שבע השנים מאז הארוע, כולל הרחקת הנקבלת מתפקידי אחריות ומתפקידי חלוקת תרופות, את ההמלצות החיוביות לגבי הנקבלת ועבודתה, כולל ציפיה לתרומה עתידית, מקצועית-סיעודית מצידה, וכן את הודעת באת-כח הקובל כי אין, כלפי הנקבלת רישומים של תלונות או הרשעות אחרות, -

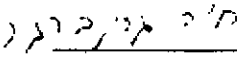
הננו ממליצים בזה כי תפעיל את הסמכות המסורה לך בתקנות ותורה לרשם הסגל הסיעודי במשרד הבריאות, להתלות את רישומה של האחות ליליה אוסקי' לעסוק בסיעוד לתקופה של שישה חודשים, שתתחיל מתאריך המלצתנו זאת, כתגובה משמעתית הולמת את הכשל בו כשלה בטיפול בילדה [REDACTED] ביום 25.6.2001 במחלקת ילדים במרכז הרפואי בני ציון.

כתנאי בפתח מסלול העבודה המקצועית של הנקבלת, בתום ששת חודשי התליית הרשיון, כאמור, תדרש הנקבלת לעבור מבחן פרמקולוגי ומבחן חשבון סיעודי; כמו כן ידרש אישור של מדריך קליני של בית החולים, כי הנקבלת השיגה את הרמה המקצועית-סיעודית הנדרשת בהפעלת "הוצאת פקודות וישומן", וכן ב"חלוקת תרופות" - באופן עצמאי;

ניתן היום 8.8.04

עו"ד יעקב לוי
נציג היועץ המשפטי
לממשלה

נציג הסתדרות האחים
והאחיות

ד"ר חיה גרינברגר
יו"ר